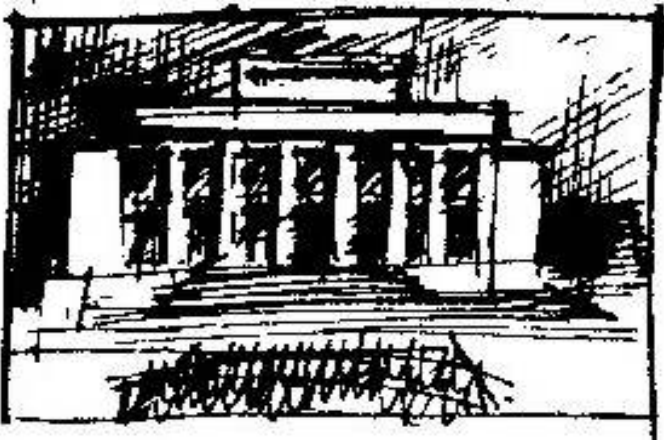

Z P R A V O D A J

Spolek přátel
Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí členové Spolku přátel opery, baletu a činohry

a příznivci opery, baletu a činohry,

ať chceme nebo nechceme, dny léta už jsou sečteny. Toho skutečného už před časem, nyní i „babího léta“. Pomalu nastupuje sychravý podzim se vším, co k němu patří. Počasí však neovlivňuje dění v divadlech. Sezona je v plném proudu – takže se musíte hodně snažit, aby Vám nic podstatného neuniklo.

Máme radost, že Vás můžeme opět pozvat na spolkovou akci

12. listopadu 2021 v 17 hod. do Mozartova sálu Reduty

na setkání s hosty paní Lenky Malinkové (dlouholeté členky operního sboru NdB).

Věříme, že i přes nepříznivý vývoj v epidemické situaci se nám podaří akci uskutečnit. Prosíme, dodržujte všechna opatření tak, jak jsou nám všem ukládána.

2. 11. 2021 v 18 hod. v Janáčkově divadle: předpremiérové kukátko na téma

Řecké pašije.

Setkání se sólisty a členy inscenačního týmu. Vstup ZDARMA.

25. 11. 2021 v 10 hod. v Mahenově divadle: veřejná generálka *Nebesa.*

Vstupné 100,-, 150,- a 190,- Kč.

28. 11. 2021 v 16 hod. v Divadle Reduta: *Edison* –

adventní průvod k Mahenovu divadlu.

28. 11. 2021 v 18 hod. před Mahenovým divadlem – rozsvěcení vánočního stromu.

Zastavte se v předvánočním shonu a na okamžik si vychutnejte blížící se vánoční svátky. Akce se bude konat za účasti zástupců vedení města, Činohry NdB, herců, hudebníků a dalších hostů. Můžete prožít jedinečnou atmosféru adventního podvečera.

Zprávy výboru:

Výborové schůze se konají pravidelně každou první středu v měsíci v Divadle Reduta. Tam také můžete stále platit členské příspěvky a podávat nové přihlášky, a to v době 15,30 – 17,00 hod. v šatně pro diváky.

Členské příspěvky bude možno platit ještě i první středu v prosinci, případně další prosincový termín, který výbor projedná a schválí a který uvedeme v prosincovém Zpravodaji. Abychom mohli aktualizovat členskou evidenci, je nutné, aby všichni, kteří mají zájem pokračovat v členství v SPNdB, zaplatili příspěvky ve vyhlášených prosincových termínech. Po jejich uplynutí budou členové, kteří příspěvky neuhradí, k 1. lednu 2022 vyřazení z evidence. Pokud nemáte zájem v členství dále pokračovat, prosím, sdělte to písemně buď na oficiální adresu Spolku uvedenou na konci Zpravodaje, případně na e-mailovou adresu, ze které je odesílán Zpravodaj. Děkujeme všem členům za pochopení.

Naši jubilanti v listopadu (kulaté a půlkulaté narozeniny)

Ludmila Bartáková	Zdenka Valášková	Věra Kuchtová
Věra Hájková	Hana Dvořáčková	Alena Holcnerová
Kateřina Šťastná	Olga Settari	Zdeňka Tloková
Jaroslav Kocurek	Věra Kubíčková	Růžena Ivanovová
Lada Čapáková	Jana Dúbravčíková	Ondřej Sládek

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám přejí hodně zdraví, životní pohody a každodenních radostí. Ať Vás obklopuje přízeň a láska Vašich nejbližších.

Premiéry v listopadu**Opera:**

Bohuslav Martinů: *Řecké pašije* – **5. listopadu 2021** v Janáčkově divadle. Kněz Grigoris svolává shromáždění stařešinů vsi Lycovrissi a vybírá z řad vesničanů Krista a apoštoly pro pašijové hry. Hluboký mír, ve kterém ves dosud žije, je narušen náhlým otřesem. Na náves přicházejí běženci z vydrancované a opuštěné vesnice a žádají o azyl. Jsou hněvivě odmítnuti a donuceni hledat si útočiště ve skalnatých horách. Ale nově jmenovaní svatí jdou za strachujícími se uprchlíky. Běžné denní starosti těchto lidí se postupně vytrácejí; síla jejich víry a jejich role v blízkých se pašijových hrách začínají měnit jejich duchovní vědomí. Každý muž i žena se postupně vrací k jedinému smyslu svého konání: dobru nebo zlu... Tak charakterizoval B. Martinů svou poslední operu inspirovanou románem Kristus znovu ukřižovaný řeckého spisovatele Nikose Kazantzakise. Skladatel, který sám zažil osud uprchlíka, vytvořil dílo velkého humanistického poselství o síle víry. Opera je nastudována v anglickém originále s českými, anglickými a německými titulky. Režie Jiří Heřman, dirigent Robert Kružík, scéna Dragan Stojčevski, kostýmy Alexandra Grusková.

Balet:

Beethoven – **13. listopadu 2021** v Janáčkově divadle. Hudba Ludwig van Beethoven, choreografie a režie Mário Radačovský, dirigent Jakub Klecker, scéna Jaroslav Milfajt, kostýmy Ludmila Várossová. Ke 250. výročí narození hudebního génia Ludwiga van Beethovena připravil Balet NdB ve spolupráci se sborem, sólisty a orchestrem Janáčkovy opery NdB společný premiový baletní projekt s názvem Beethoven. Důvodem uvedení původního díla nebyla pouze inspirace velkým výročím, ale především umělecká přitažlivost velké a mimořádné Beethovenovy osobnosti, jeho nelehkého života i geniálního díla. Beethoven prakticky již od mládí zažíval těžké zkoušky osudu. Byl drcen despotickým otcem a následnými zdravotními potížemi ústícími v naprostou hluchotu. Pro jiného skladatele zdánlivý konec, ne tak pro Beethovena. Jeho tvorba, jejíž zrod si přes totální zdravotní handicap umíme jen stěží představit, má nesmírnou hloubku a ideovou hodnotu. Hudební materiál baletu vychází z jeho symfonií, kde osobité místo zaujímá 9. symfonie se Schillerovou Ódou na radost. K ideálům této básně nejsme totiž o nic blíže než v době zrodu této „symfonie symfonií“. Beethoven byl génius volající po svobodě a lidskosti a i po 250 letech je jeho hlas, uzamknutý v nesmrtelném a nepřekonaném díle, stále aktuální.

Činohra:

Lucy Kirkwoodová: *Nebesa* – česká premiéra - 26. listopadu 2021 v Mahenově divadle. Překlad Pavol Dominik, režie Michal Lang.

Divadelní jubilea, vzpomínky – listopad

☞ 4. 11. 1931 se narodil barytonista Jindřich Jindrák (†26. 11. 1993). Zpěv studoval na JAMU. Po hostování na menších scénách byl v r. 1958 angažován v ND Praha. Byl především znamenitým představitelem smetanovských postav (Přemysl, Vladislav, Kalina, Vok...). Pozoruhodně ztvárnil i role verdiovské (*Simon Boccanegra*, markýz Posa). Velkým výkonem byl jeho Revírník či Marbuel. Premiéroval desítky písňových cyklů současných autorů. Pedagogicky působil na konzervatoři a AMU. Často hostoval v zahraničí. Nahrál mnoho rozhlasových a gramofonových snímků.

☞ 5. 11. 1921 se narodila mezzosopranistka Libuše Lesmanová. Absolventka klavíru na pražské konzervatoři zpěv studovala soukromě. První angažmá – plzeňská opera (1945), poté opera v Ústí n. Labem (1946 – 49). Další angažmá – Brno (do r. 1979). Z rolí: Carmen, Amneris, Ulrika, Dalila. Výrazně se uplatnila i v operách soudobých (*Ohnivý anděl, Zásnuby v klášteře, Maryša, Modrovousův hrad...*). Nastudovala řadu rolí v operách B. Martinů. Významná byla její činnost pedagogická.

☞ 6. 11. 1901 se narodil dirigent Adolf Heller (†1. 7. 1954). Skladbu a dirigování studoval na pražské konzervatoři. Po studiích se stal asistentem A. Zemlinského v pražském Neues deutsches Theater. V l. 1932 – 39 byl šéfem olomoucké opery, kde spolupracoval zejména s O. Stiborem. Před nacisty emigroval do USA.

☞ 6. 11. 1896 se narodil barytonista Stanislav Muž (†13. 8. 1955). Zpívat se učil v Pivodově pěvecké škole, ale už po roce jako mimořádný talent byl angažován v Ostravě (1921). V r. 1924 přešel do Plzně, 1925 Brno, ale po třech sezonách se vrátil do Ostravy. V r. 1928 byl angažován do ND. Svoji pěveckou techniku si zdokonaloval v Lipsku. Jeho obdivuhodně nosný hlas se stal legendární. Z rolí: Boris Godunov, Bludný Holanďan, Lomikar, Hans Sachs, Telramund, Papageno, Král Vladislav, Přemysl, Vok, Don Pizarro, kníže Igor, Luna, ale i Vodník a Gremin. Existují cenné snímky jeho umění.

☞ 7. 11. 1979 se v Brně narodil český herec a dabér Marek Holý. Vystudoval brněnskou konzervatoř. Před studiem JAMU dal přednost angažmá v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě. Jeho cesta pokračovala do Prahy, kde působil několik let v Divadle Na Fidlovačce. Od sezony 2012/13 je členem hereckého souboru Divadla na Vinohradech. Je držitelem Ceny Thálie 2013 v oboru opereta, muzikál za titulní roli v muzikálu Zorro uváděném v Divadle Hybernia.

☞ 10. listopadu 2021 se dožívá významného životního jubilea dramaturg Baletu NdB MgA Karel Littera. Absolvent tanečního oddělení brněnské konzervatoře byl vybrán na roční stáž v Petrohradě. Po návratu z Ruska a vojenské službě se „vrátil“ do Brna, kde byl již v posledním ročníku studia angažován na poloviční, posléze celý úvazek. Kritici hodnotili taneční kreace K. Littery jako umělecky přesvědčivé, vyrovnané, vnitřně soustředěné. Již svým exteriérem směřoval k typu „danseur noble“. Tančil s přirozenou lehkostí, vzcností, přesvědčivostí, osobitá elegance nezastiňovala vnitřní stránku role, její herecké ztvárnění. Uveďme aspoň některé: Princ a sólo Španělský tanec (*Louskáček*), Princ a Rudovous (*Labutí jezero*), Albert (*Giselle*), Princ (*Sněhurka a 7 trpaslíků*), Cerdan (*Edith Piaf*), Milevec (*Nelítostné hříčky lásky*), Verunek, Pavouk (*Broučci*), Černý myslivec (*Viktorka*), Alexis a Apollon (*Natalie aneb Švýcarská mlékařka*), Froll (*Notre Dame de Paris*). Byl členem desetičlenného souboru „Pražský festivalový balet“, který usiloval o to, aby se z baletu stalo umění srozumitelné a aktuální, přinášející potěchu co největšímu počtu diváků. A ještě jedna důležitá etapa života K. Littery: v letech 2005 – 07 stál v čele Baletu NdB.

☞ 10. 11. 1951 se narodil barytonista Ivan Kusnjer. Absolvent AMU uměleckou dráhu začal na operních scénách v Ostravě a Brně, od r. 1983 angažován v ND Praha. Jeho krásný baryton velkého rozsahu vyniká v italské tvorbě (hrabě Luna, Rigoletto, Tonio...), ale jeho repertoár je široký. Je i výborným interpretem písní a děl oratorních a kantátových, je dvojnásobným nositelem Ceny Thálie (1994, 1997).

☞ 11. 11. 1891 se narodil basista a sbormistr Jan Kühn (†15. 2. 1958). Studoval na Jeremiášově hudební škole v Č. Budějovicích, zpěv mj. u E. Buriana a v cizině. Působil jako basista ve Východočeském divadle, v Brně, v Městském divadle Královských Vinohradů a v Ostravě, hostoval v ND Praha. Vytvořil téměř všechny basové role ve Smetanových a Dvořákových operách. V Ostravě pracoval i

jako operní režisér. Vybuřoval Kühnův dětský sbor (řídil jej do r. 1957), Český pěvecký sbor a Pražský filharmonický sbor.

15. 11. 1886 se narodil dirigent Antonín Barták (†10. 6. 1959). Po absolutoriu pražské konzervatoře působil jako flétnista ČF (1905 – 07), a operního orchestru v Bělehradě (1907 – 08). V l. 1908 – 15 byl sbormistrem a kapelníkem opery Divadla na Vinohradech, 1916 – 22 kapelník opery plzeňské, kde posléze až do r. 1948 zastával místo šéfa. Představuje významnou meziválečnou osobnost českého dirigentství. Byl rovněž úspěšným pěveckým pedagogem.

15. 11. 1921 se narodil basista Zdeněk Kroupa (†7. 1. 1999). Zpívat se učil soukromě. První angažmá nastoupil v Ostravě (1947 - 48). V Brně byl angažován v l. 1948 – 62, 1962 – 71 byl sólistou opery ND v Praze, pak odešel do Lince. Byl velmi muzikální, měl zvukově bohatý hlas i přirozenou hereckou vloh. Již během působení v Brně zaujal jako Rarach, Kecal, Mumlal, Filip II., Chrudoš, Ochs... V ND bohužel dostal málo příležitostí. V Linci nastudoval ještě např. Rocca, Falstaffa, Borise Godunova, Bartola, d'ábelskou čtyřroli v Hoffmannových povídkách. Občas hostoval v Brně, především v jedné ze svých nejlepších rolí – Revírníkovi, naposledy v r. 1984 v roli Vodníka.

15. 11. 1936 zemřel tenorista Josef Urbánek (*16. 2. 1860). Zpěv studoval soukromě, byl členem Hlaholu, účinkoval ve sboru Prozatímního divadla. V r. 1881 působil krátce v Plzni, v l. 1882 – 84 byl angažován v ND na lyrický obor. Zpočátku zpíval i Jeníka, ale měl slabý hlas a po přeřazení do souboru operetního z divadla odešel. K opeře se vrátil r. 1890 v Plzni a v následující sezoně v Brně, ale nedařilo se mu. Přijal místo bankovního úředníka a působil i jako pokladník Společnosti B. Smetany.

17. 11. 1816 se narodil skladatel August Vilém Ambros (†28. 6. 1876). Vystudoval na UK práva, hudbu studoval soukromě. Jeho kariéra státního úředníka vyvrcholila jmenováním pražským státním návladním (1853). V r. 1869 byl jmenován profesorem dějin hudby na UK, od r. 1872 profesor na vídeňské konzervatoři. Složil operu Břetislav a Jitka.

17. 11. 1986 zemřela v Praze brněnská rodačka Ladka Kozderková. Do povědomí filmových diváků se zapsala především jako komediální herečka, třeba jako romantická listonoška v *Trháku*, vilná úřednice ve *Křtinách* nebo zmatkařská milenka ve filmu *Zelená vlna*. Jednou z výjimek byla roku 1985 role zhrzené milenky v Olmerově filmu *Jako jed*, kde i na malém prostoru ukázala šíři dramatického talentu ve vážné roli. Komediální role dostávala také v seriálech ČT, například rázné traktoristky v *Dynastii Nováků* nebo žárlivé kolotočářky v *Návštěvnících*. Nezapomenutelné byly její kreace v různých písničkových parodiích nebo třeba v silvestrovské scéně *Techtle Mechtle*.

17. 11. 1926 se v Brně narodila česká divadelní a filmová herečka Vlasta Chramostová. Účinkovala např. ve filmech *Spalovač mrtvol*, *Bílá paní* nebo *Je třeba zabít Sekala*. Byla dvakrát nominována na Českého lva. V letech 1941 – 45 studovala u profesorů Rudolfa Waltra a Zdeňky Gräfové na brněnské Státní konzervatoři. V sezoně 1945/46 působila v Městském divadle v Olomouci. Následovaly čtyři sezony v Národním (Státním) divadle v Brně (1946 – 50). Na dalších dvacet let (1950 – 70) spojila svůj umělecký život s pražským Divadlem na Vinohradech. Dostala zde řadu velkých rolí, např. byla titulní Marií Stuartovou, Annou Kareninou, Roxanou atd. V l. 1970 – 72 byla v angažmá Krejčova Divadla za branou. Od r. 1991 byla členkou souboru činohry Národního divadla, působení v ND ukončila k 31. 12. 2010. Hereckou kariéru ukončila 17. listopadu 2011. Prezident Václav Havel jí v r. 1998 udělil Řád T. G. Masaryka III. třídy za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva. V těchto letech obdržela, jako čestná a zakládající členka Masarykova demokratického hnutí, rovněž Čestnou medaili T. G. Masaryka, za věrnost jeho odkazu. Zemřela v Praze 6. 10. 2019 ve věku 92 let, osm měsíců po manželovi Stanislavu Milotovi.

21. 11. 1966 zemřel tenorista Konstantin Karenin (*21. 5. 1897). Studoval na vojenské inženýrské akademii (bělogvardějský důstojník). V Praze se objevil v době 2. světové války jako zcela vyzrálý pěvec. K jeho největším úspěchům v ND Praha patřil Heřman, kterého měl po herecké stránce dokonale vypracovaného svým přítelem Fjodorem Šaljapinem. S ND měl smlouvu stálého hosta – zpíval i Dalibora a Lohengrina. Po válce přijal československé občanství a místo profesora zpěvu na pražské konzervatoři. Byl pedagogem nejen řady operních pěvců (mj. J. Kachel, I. Mixová), ale i Karla Gotta.

23. 11. 1916 zemřel skladatel Eduard Nápravník (*24. 8. 1839). Studoval na varhanní škole v Praze a soukromě u J. B. Kittla. Od r. 1861 působil v Petrohradě, kde se stal prvním kapelníkem carské opery (1869). Opery: Nižegorodci, Garold, Dubrovskij, Francesca du Rimini.

☞ 24. 11. 1881 se narodil dirigent Milan Zuna (†3. 5. 1960). Studoval housle a skladbu na pražské konzervatoři, dirigování soukromě. V l. 1905 – 07 byl koncertní mistr a druhý dirigent ČF a kapelník Městského divadla Královských Vinohradů. Pracoval také v Záhřebu, Lvově a Poznani. V l. 1920 – 23 byl šéfem opery v Bratislavě, pak opět odešel do ciziny. Od r. 1933 v ND (kde se později stal náměstkem opery), od r. 1945 v Liberci, 1946 – 51 opět v Bratislavě. Velmi pracovitý, všestranný a pečlivý umělec. Překládal operní libreta do češtiny, spolupracoval na překladech českých libret do polštiny.

☞ 26. 11. 1926 zemřela libretistka Eliška Krásnohorská (*18. 11. 1847). Základní vzdělání získala na soukromé dívčí škole, později autodidaxí. Byla redaktorkou ženských listů, zakladatelkou první střední dívčí školy v Rakousku. Psala básně, prózy, divadelní hry, kritiky, překládala poezii, přeložila libreto Bizetovy *Carmen*. Libreta k operám: K. Bendla *Lejla*, *Břetislav*, *Karel Škréta*, *Dítě Tábora*, *Žena Vršovcova* (nedokončeno), H. Pally *Vlasta*, Z. Fibicha *Blaník*, B. Smetany *Hubička*, *Tajemství*, *Čertova stěna*, *Viola*.

☞ 27. 11. 1976 zemřel basista Vlastimil Šíma (*23. 8. 1900). Zpěv studoval soukromě. V r. 1928 byl angažován do Brna a setrval do r. 1967. Vytvořil celou řadu basových a basbarytonových postav jak vážných, tak komických. K nezapomenutelným zážitkům patřil jeho Kecal, Mumlal, Purkrabí, Budi-voj, Hejtman Šarovec. Zpíval i Dona Pasquala, Leporella, Amonasra...

☞ 30. 11. 1951 se narodil basista Luděk Vele. Absolvent pražské konzervatoře již v posledním ročníku nastoupil jako sólista liberecké opery. Působil tam do r. 1983, kdy přešel do ND Praha jako zralá umělecká osobnost. Svoje schopnosti – krásný hlas, výborný jevištní zjev, pozoruhodný talent po stránce herecké prokázal v řadě krásně odvedených rolí: Kecal, Chrudoš, Vodník, Marbuel, Kašpar, Mefisto, Leporello, Basilio, Ochs, Filip II., Revírník... Je nositelem dvou Cen Thálie.

Osobnosti světové hudby – listopad

♫ 3. 11. 1811 se narodil italský skladatel Vincenzo Bellini (†24. 9. 1835). Pocházel z hudebnické rodiny a už během studií na neapolské konzervatoři (1819 – 25) na sebe upozornil svou operní prvotinou. Od r. 1826 mu pravidelně zadávala operní divadla v Neapoli, Janově a Miláně objednávky na nová díla. V r. 1833 se usadil v Paříži, ale záhy zde zemřel na onemocnění žaludku. Jeho opery *Náměsíčná*, *Norma*, *Puritáni*, *Cizinka*, *Zaira*, *Kapuleti a Montekové* určovaly spolu s díly Donizettiho porossiniovskou epochu operní Evropy.

♫ 14. 11. 1831 zemřel rakouský skladatel, kapelník a hudební vydavatel Ignaz Pleyel (*18. 6. 1757). Vyrůstal v chudé učitelské rodině, ale o jeho hudební vzdělání bylo dobře postaráno. Jeho příznivec gróf Erdődy mu zajistil pětiletý studijní pobyt u Haydna a v r. 1777 ho jmenoval svým kapelníkem. Do r. 1781 pobýval Pleyel v Itálii, v r. 1783 byl jmenován druhým, posléze prvním kapelníkem štrasburského dómu. V r. 1795 přesídlil do Paříže, kde si otevřel obchod s hudebninami a v r. 1807 továrnu na klavíry. Zaplavoval hudební trh vlastními instrumentálními skladbami (přes 60 symfonií, stejně smyčcových kvartetů aj.). Jeho klavírní škola vyšla v mnoha vydáních.

♫ 16. 11. 1766 se narodil francouzský houslista, dirigent a skladatel Rodolphe Kreutzer (†6. 1. 1831). Studoval u A. Stamice, ve 13 letech hrál veřejně vlastní houslový koncert. V r. 1782 se stal koncertním mistrem královské kapely, koncertoval i v zahraničí a v r. 1817 se stal kapelníkem Královské hudební akademie. Patří k zakladatelům francouzské houslové školy. Beethoven mu v obdivu připsal svou houslovou sonátu op. 47. Kreutzer složil 19 houslových koncertů, přes 40 oper (např. *Astyanax*, *Aristippe*, *Abel*, *Matilde*...) a mnoho cenné instruktivní literatury (etudy).

♫ 17. 11. 1816 se narodil rakouský hudební historik August Wilhelm Ambros (†28. 6. 1876). Vystudoval v Praze práva, ale i malířskou akademii a na konzervatoři skladbu. Uměl česky a zasazoval se o rovnoprávnost národností v zemi. Po potlačení revoluce 1848 se však jako státní návladní pro tiskové věci stal nedobrovolným nástrojem útlaku představitelů českého kulturního života (vypracoval žaloby na Sabinu a Havlíčka). Jako hudební kritik psal s uznáním o české hudbě. Přednášel dějiny hudby na pražské konzervatoři, stal se prvním profesorem tohoto oboru na pražské univerzitě. V r. 1872 byl přeložen do Vídně, kde mj. učil na konzervatoři.

♫ 18. 11. 1786 se narodil německý skladatel, dirigent, klavírista a kritik Carl Maria von Weber (†3. 6. 1826). Jeho otec, herec a ředitel kočující divadelní společnosti, strýc Mozartovy ženy Konstance, se snažil uplatnit nadání svého syna jako zázračného dítěte. Bohaté divadelní zážitky přivedly C. M. Webera už ve 12 letech ke kompozici opery (*Němá lesní žínka*). V r. 1804 nastoupil jako kapelník u opery

ve Vratislavi. Za válečných let 1807 – 10 byl sekretářem vévody Ludvíka ve Stuttgartu. Ve Frankfurtu uvedl operu *Silvana*. Během koncertních cest zavítal několikrát do Prahy a vedení Stavovského divadla mu nabídl místo kapelníka (1813). Za svého tříletého působení reorganizoval soubor, najal nové síly, vypracoval nový služební řád. Opustil dosavadní praxi řídit představení od cembala a dirigoval s taktovkou v ruce. Uměleckým vrcholem Weberovy pražské éry bylo nastudování Beethovenova *Fidelia* (1814). Weber se v Praze uplatnil i jako hudební kritik a dopisovatel zahraničních hudebních časopisů. V r. 1817 nastoupil do Drážďanské opery, záhy mu byl udělen titul královského kapelníka. V té době už komponoval své vrcholné dílo *Čarostřelec*. Opera měla triumfální ohlas. Opera *Euryanta* a na objednávku Covent Garden Opera psaný *Oberon* už takového ohlasu nedosáhly. Z instrumentálního díla si uchovávají životnost klavírní skladby v čele s populárním *Vyzváním k tanci*.

♫ 23. 11. 1876 se narodil španělský skladatel Manuel de Falla (†14. 11. 1946). Studoval skladbu a klavír v Madridu, v r. 1905 zvítězil v tamější klavírní a kompoziční soutěži. Vítěznou skladbou byla opera *Krátký život*. Od r. 1907 strávil skladatel 7 let v Paříži, stýkal se s Debussym, Ravelem... a to rozhodlo o jeho další slohové orientaci (*Symfonické impresy pro klavír a orchestr Noci ve španělských zahradách*). Výchozím interpretačním zdrojem se mu stala lidová hudba Andalusie. Barvitá instrumentace charakterizuje i jeho balety: *Čarodějná láska* (obsahuje i zpívaná čísla a populární *Ohňový tanec*) a *Třírohý klobouk* (k jeho premiéře v Londýně Ďagilevovým souborem navrhl výpravu Picasso). Oblíbené jsou klavírní a kytarové skladby i cyklus *Sedm španělských lidových písní*. V r. 1939 opustil Falla Španělsko, dožil v Argentině. Svě nejrozsáhlejší dílo, scénickou kantátu *Atlantida* nedokončil.

♫ 25. 11. 1881 zemřel německý flétnista a nástrojář Theobald Böhm (*9. 4. 1794). Byl členem mnichovské dvorní kapely. Dalekosáhlý význam měly jeho konstrukční úpravy flétny, při nichž uspořádal tónové otvory výhradně podle akustických hledisek a snazší hrátelnosti dosáhl soustavou klapek. Tento způsob byl postupně převzat i pro dřevěné dechové nástroje.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

✂ 19. října 1951 se narodil vedoucí katedry zpěvu na hudební fakultě JAMU Doc. MgA Zdeněk Šmukař. Začal studovat na pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně (ČJ a hudební výchovu). Po ukončení 1. ročníku odešel na JAMU (prof. V. Linhartová, V. Příbyl). Absolvoval roli Vaška v *Prodané nevěstě*. První angažmá podepsal v Plzni. Absolvoval vojenskou službu v AUS VN. Úspěšně se zúčastnil konkurzu do zpěvohry Státního divadla v Brně (1977). Z rolí: Safír (*Modrovous*), Malej (*Cesta k životu*), Janio (*Královna Indigo*), Milan (*Holky na ocet*), Su – Čong (*Země úsměvů*)... Zdokonaloval se soukromě ve zpěvu u Vlastimila Babáka a začala jeho spolupráce s brněnskou operou: Ferda Mravenec (titulní role), Vévoda (*Rigoletto*), Don Ottavio (*Don Giovanni*), Junoš (*Braniboři v Čechách*), Jiří (*Jakobín*), Vašek (*Prodaná nevěsta*), Pao – lin (*Tajné manželství*), Andrej Chovanský (*Chovanština*), Kudrjáš (*Káťa Kabanová*), Belmont (*Únos ze serailu*), Malcolm (*Macbeth*), Doubek (*Osud*)... Byl jedním z interpretů Janáčkova *Zápisníku zmizelého*, který byl v l. 1983 – 84 uveden ve Francii. Mimo tento široký repertoár se pěvec věnoval písňové, oratorní a kantátové tvorbě.

✂ 13. 10. 2021 zemřel ve věku 78 let publicista, dramaturg, profesor a bývalý prorektor JAMU Miroslav Plešák, nositel Ceny města Brna za žurnalistiku a publicistiku. Od r. 1991 do r. 2003 byl dramaturgem Mahenovy činohry Národního divadla v Brně (spolupráce s režiséry Z. Kaločem, Z. Srbou, V. Kelblem, I. Krobotem, R. Polákem, P. Mikulíkem, M. Porubjakem, L. Vajdičkou aj.).

✂ V pondělí 18. 10. 2021 zemřela v Curychu ve věku 74 let světoznámá slovenská sopranistka – „královna koloratur“ – Edita Gruberová. Narodila se 23. 12. 1946 v Bratislavě (otec německé, matka maďarské národnosti). Vystudovala konzervatoř, v r. 1968 zpívala v Bratislavě, poté musela odejít do B. Bystrice. V r. 1970 debutovala v roli Královny noci (*Kouzelná flétna*) ve Vídeňské státní opeře. Zpívala v Miláně, New Yorku, Paříži, Madridu, Bavorské státní opeře... Na evropských jevištích působila přes 50 let, kariéru ukončila v r. 2019. V témže roce obdržela německou cenu Oper! Award za celoživotní dílo. V Praze zpívala poprvé v r. 1979 na Pražském jaru, naposledy v ND Praha v r. 2018 v Belliniho *Normě*.

✂ 3. 10. 2021 zemřela ve věku 91 let emeritní členka činohry ND Praha Blanka Bohdanová. Po 2. světové válce vystudovala brněnskou JAMU. V činohře ND působila v letech 1966 – 2010. Byla nositelkou Ceny Thálie a dvou cen Františka Filipovského za dabing. Ve filmu debutovala v r. 1958 (*Občan Brych*), hrála v televizních seriálech. V průběhu herecké kariéry nastudovala přes 80 rolí.

✂ 14. 8. 2021 zemřel světově proslulý ruský houslista Igor Oistrach, syn legendárního houslisty Davida Oistracha. Zemřel ve věku 90 let (*27. 4. 1931). Studoval na moskevské konzervatoři, vyhrál několik mezinárodních houslových soutěží. 27 let vystupoval v jedinečném duu se svým otcem, natočili několik společných alb, existují videonahrávky jejich koncertů. Vystupoval též s cellistou Pablem Casalsem a houslistou Yehudi Menuhinem, často se svou manželkou, klavíristkou Natalií Zertsalovou. Od r. 1968 se věnoval též dirigování. Pedagogicky působil na moskevské konzervatoři, ale i na Královské konzervatoři v Bruselu, na londýnské Royal College of Music. Od r. 1990 žil s rodinou v Belgii. Jejich syn Valerij pokračuje v oistrachovské houslové linii.

✂ 27. 8. 2021 zemřel významný německý skladatel Siegfried Matthus (*13. 4. 1934). Studoval na berlínské konzervatoři a po absolutoriu se stal nejmladším rezidenčním skladatelem v historii Komické opery Berlín, založené r. 1947 legendárním režisérem Walterem Felsensteinem. Pro divadelní scénu napsal Matthus 14 oper. Velmi úzký pracovní vztah navázal s dirigentem Kurtem Masurem, který představil řadu jeho skladeb ve světových premiérách. Jeho tvůrčí odkaz dále zahrnuje více než 60 velkých orchestrálních děl, celou řadu skladeb komorních a sólových, i filmovou hudbu. Matthus se stal členem Berlínské a Bavorské akademie umění. V r. 2005 obdržel Spolkový kříž za zásluhy první třídy a v r. 2015 Velký záslužný kříž Spolkové republiky Německo. Byl také zakladatelem a ředitelem Rheinsberg Music Festival a uměleckým ředitelem Komorní opery Rheinsberg.

Z domova

K opeře *Řecké pašije*:

🏠 Základem scény je zvon, zavěšený na háku jeřábu. Je vysoký 2,6 m a má průměr 2 m. Nemůže být vyroben ze zvonového bronzu – měl by hmotnost několika tun. Jeho žebra tvoří biodeska vyplněná polystyrenem (zvon tak váží cca 40 kg). Díky práci stolařů, malířů a kašérů, která trvala skoro 300 hodin, zvon vypadá jako opravdový. Základní stavební prvky scény = dřevo, plast a kov. Aby to všechno drželo pohromadě, bylo potřeba 4 700 vrutů, 3 479 šroubů a 30 kg lepidla. Práce 7 malířů trvala přes 1 000 hodin a potřebovali k tomu 316 kg barev. Řecké pašije jsou především sborovou operou – na jevišti se tak sejde téměř 180 účinkujících. Na kostýmy inspirované Řeckem 50. let min. století tak bylo potřeba tolik látky, že by pokryla běžeckou 750 m dlouhou trať triatlonu a dámy v krejčovnách na kostýmech pracovaly přes 5 000 hodin.

🏠 Ceny Thálie rozdány! Akademie českých divadelních umělců nemohla v minulé sezoně ze známých důvodů hodnotit aktuální výkony. Ocenila proto významné osobnosti za celoživotní mistrovství.

- opera – Eva Randová
- balet – Jaroslav Slavický
- činohra – Libuše Švormová, Karel Urbánek (udílení se nedožil)
- za mimořádný přínos českému umění – Jan Kačer, Zdeňka Procházková (o udělení byla před smrtí informována), Jaroslav Satoranský
- alternativní divadlo – Ján Sedal
- loutkové divadlo – Tomáš Dvořák
- muzikál – Jitka Molavcová
- šíření divadla prostřednictvím televize – Jaroslav Someš
- celoživotní mistrovství – Alois Švehlík, Iva Janžurová

🏠 Vydavatelství Supraphon připravilo ve spolupráci s Patrickem Lambertem, dlouholetým hudebním producentem BBC Radio 3, mimořádné trojalbum nazvané *Všechny lásky Antonína Dvořáka*. V bohatém výběru ze skladatelovy komorní, orchestrální a vokální tvorby účinkují vynikající interpreti, jejichž nahrávky vznikly ve 2. polovině 20. století a v mnohém jsou stále vzorové a nepřekonané. Dvořákovi tak pomyslně gratulují dirigenti České filharmonie (Talich, Ančerl, Neumann, Bělohlávek, Sawalisch, Mackerras a řada dalších), instrumentalisté (Rostropovič, May, Suk či Panenka), pěvci (Soukupová, Beňačková, Urbanová, Blachut, Novák), sbormistři (Jan a Pavel Kühnovi), ale také Pražské Dvořákovo, Smetanovo a Panochovo kvarteto.

🏠 Klavírní virtuos Ivo Kahánek natočil novou nahrávku kompletního klavírního díla Antonína Dvořáka. Dílo pro sólový klavír představuje neprobádanou krajinu i pro mnohé klavíristy a muzikology. Kahánkova nahrávka Dvořákova Klavírního koncertu s Bamberškými symfoniky a s Jakubem Hrušou

v r. 2019 slavila úspěch mj. na BBC Music Magazine Awards. Na novém albu jsou větší cykly, příležitostné skladby, ale i několik kuriozit, které byly natočeny poprvé.

 Laureátem Ceny Antonína Dvořáka za rok 2021, prestižního ocenění udělovaného Akademií klasické hudby, se stal britský klavírista maďarského původu Sir András Schiff. Letošní laureát je zároveň rezidenčním umělcem Mezinárodního hudebního festivalu Dvořákova Praha 2021.

 Festival Dvořákova Příbram připravil další z koncertů laureátů Mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka. 12. 9. 2021 se představila vítězka ročníku 2016 – sopranistka Lucie Kaňková za klavírního doprovodu Jarmily Juránkové. Kromě árií ze Smetanových oper zde ve světové premiéře zazněly písně Marka Pavlíčka na slova Shakespearových sonetů č. 49 a 66. Písně byly napsány právě pro Lucii Kaňkovou.

 Americký violoncellista Yo – Yo Ma vystoupil na pražském festivalu Prague Sounds na vlastní přání pod širým nebem. Původně se měl jeho koncert konat 4. 9. 2021 v Rudolfinu. Pořadatelé ho ale po dohodě s umělcem přesunuli na plovoucí scénu na Vltavě u Sřeleckého ostrova. Yo – Yo Ma zařadil Prahu na seznam 36 světových měst šesti kontinentů, ve kterých uvede *Šest suit pro sólové violoncello* Johanna Sebastiana Bacha.

 Festival „Věčná naděje“ představil v srpnu v prostoru Dělostřeleckých kasáren v Terezíně prestižní soubor Gustav Mahler Jugendorchester. Ten byl založen před čtyřiceti lety ve Vídni z iniciativy Claudia Abbada. Dnes je považován za přední světový mládežnický orchestr s řadou ocenění. Koncert *Mladí pro Věčnou naději* je prvním vzpomínkovým počinem k letošnímu 80. výročí vzniku ghetta v Terezíně a prvních transportů Židů z protektorátního bývalého Československa. Komorní uskupení Gustav Mahler Jugendorchester pokračuje ve svém turné na koncert do Výmaru, který bude připomínkou tábora v Buchenwaldu, jak uvedla spoluzakladatelka festivalu Martina Jankovská.

 Festival „Za poklady Broumovska“ připravil bohatý program, jehož vrcholem byla 27. a 28. 8. 2021 speciální páteční Bachovská noc za svitu svíček s violoncellistou Jiřím Bártou a sobotní koncert Epoque Quartet a Dua Siempre Nuevo, který ukončil letní hudební pout' po kostelích broumovské skupiny.

 Police Symphony Orchestra se 29. 8. 2021 rozloučil s prázdninami hudebním setkáním s názvem *Sousedská 2021*. Na dobrovolném vstupném se podařilo vybrat více než 89 000 Kč, které budou využity pro další rekonstrukční práce klášterních prostor využívaných orchestrem.

 Světová premiéra nového společného projektu Orchestru BERG a souboru současného tance 420 PEOPLE, která se uskutečnila v srpnu v pražském Divadle Archa, dala vyniknout interakci tanečníků i hudebníků. Inspirace principy kultovní skladby *In C* amerického minimalisty Terryho Rileyho je přetavena do nové autorské kompozice Tomáše Reindla, kterou ve své choreografii zpracovala iniciátorka projektu Sylva Šafková.

 V zámeckém parku v Litni se 28. 8. 2021 odehrálo mimořádné open air představení Dvořákovy opery *Rusalka* s elitními operními pěvci. Koncertní provedení nejznámějších árií opery se uskutečnilo u příležitosti oslav 10. výročí založení neziskové organizace Zámek Liteň a Festivalu Jarmily Novotné, ale připomnělo rovněž 120. výročí prvního uvedení tohoto slavného díla. Na rozměrné scéně vystoupili ti nejžádanější ve svém oboru – sólisté Kateřina Kněžíková, Richard Samek, Jan Martiník a Jana Kurocová. Symfonický orchestr Českého rozhlasu řídil dirigent Robert Jindra. Návštěvníky potěšila multi-mediální produkce bratří Cabanů v podobě velkoplošných projekcí s tanečním doprovodem.

 Brněnské Janáčkovo kulturní centrum v kostce:

- Nová koncertní síň vyrostne na rohu Besední a Veselé ulice. Před ní vznikne nové prostranství, které městská část Brno – střed doporučila pojmenovat jako náměstí Ludvíka Kundery – po brněnském klavíristovi a muzikologovi, žákovi Leoše Janáčka a prvním rektorovi JAMU.

- Příprava a realizace celého projektu JKC byla z finančních důvodů rozdělena na 2 věcné a časové etapy, tj. výstavbu podzemního třípodlažního objektu parkovacích garáží (1. etapa) a výstavbu nadzemního šestipodlažního objektu s koncertním sálem a provozními plochami k tomuto sálu (2. etapa).
- Stavební povolení pro 1. etapu bylo vydáno v r. 2014 a stavba zahájena v únoru 2015.
- V r. 2018 byla podepsána smlouva o zpracování projektové dokumentace (6 250 stran, 267 úředních razítek) a o výkonu autorského dozoru s týmem ve složení Tomasz Konior (generální projektant), Yasuhisa Toyota (hlavní akustik) a Petr Hrůša (projektant stavební části).
- Koncem r. 2018 přípravu stavby zbrzdila žaloba Atelieru M1 architekti. Ten měl za to, že projektovní tým, který zajišťoval dokumentaci pro stavební povolení, neúměrně zasahoval do jejich autorských práv. V r. 2019 se podařilo najít cestu ke smírnému řešení a přípravy stavby mohly pokračovat.
- Nadzemní část budovy Janáčkova kulturního centra získala 16. června 2020 stavební povolení.
- Neskutečných 18 let uplynulo od vyhlášení mezinárodní architektonické soutěže, ve které dostal svoji podobu koncertní sál JKC.
- Přes letošní zimu bude vybrán zhotovitel, který Janáčkovo kulturní centrum postaví. Samotná stavba by měla začít na jaře příštího roku a první koncert v sále si budou posluchači užívat v létě r. 2024.

 Divadlo F. X. Šaldy v Liberci uvedlo v květnu v premiéře operu Gaetana Donizettiho *Dcera pluku* v hudebním nastudování M. Oswalda a režii Tomáše Studeného. Na tuto operu si u nás předtím troufalo v r. 1893 pražské tzv. Stögerovo divadlo a pak už jen v r. 1960 divadlo opavské. Diváci přenosů z MET znají dvě uvedení s mistry bel canta – Natalií Dessay a Juanem Diego Flórezem (2008) a Pretty Yende a Javierem Camarenou (2019) v rolích Marie a Tonia. Úspěšnou premiéru měla opera r. 1840 v pařížské Komické opeře. Režisérovi se děj zdál příliš odtažitý – přesunul ho o víc než století kupředu. Jenže tento posun nevyšel. Mluvené texty v překladu a úpravě M. Buchty byly neúnosně dlouhé, postrádaly šarm, vtíp a pointy, obsahovaly vulgarismy, což bylo v kontextu Donizettiho opery hodně přes čáru. Úspěch Donizettiho oper ale zakládá hudba a umění sólistů dostát nárokům vrcholného bel canta. Trojice protagonistů – sopranistka Jana Sibera, mezzosopranistka Lenka Šmídová a tenorista Ondřej Koplík – excelovala. Pěvecké výkony nadšení diváci odměňovali dlouhými potlesky na otevřené scéně.

 V plzeňském Divadle J. K. Tyla uvedli v červnu v předpremiéře operu Gioachina Rossiniho *Italka v Alžíru* v hudebním nastudování Jiřího Štrunce a režii Jakuba Hliněnského. Tato opera měla premiéru v r. 1813 v benátském divadle San Benedetto. V Plzni si mohou tuto operu jako titul vrcholného bel canta dovolit díky tomu, že do titulní role získali Michaelu Zajmi. S koloraturami si poradila i Zuzana Kopřivová (studentka HAMU). Dále kritika vysoce hodnotila barytonistu Pavla Klečku. Mužskou „paletu“ doplnil ještě Jiří Hájek a Tomáš Kořínek. Pokud jde o scénickou podobu, kritika ji označila za nenápaditou, necitelnou k hudbě a sólistům, bez humoru.

Ze světa

 Robert Jindra debutoval s velkým úspěchem v Bavorské státní opeře v Mnichově. 18. a 20. 7. 2021 dirigoval Dvořákovu *Rusalku*. Titulní roli zpívala Kristina Opolais, prince Dmytro Popov a vodníka Günther Groisböck.

 Mezzosopranistka Michaela Zajmi se proměnila v Popelku (od G. Rossiniho) na zámku Braunsfels v německém Hesensku v rámci letního festivalu Opera Classica Europa. V rámci festivalu dále zazně-

ly: Lehárova *Veselá vdova* na hradě Eppstein, Verdiho *Aida* v Bad Schwalbach, Verdiho *Nabucco* na zámku Merode, Mozartova *Kouzelná flétna* na zámku Erkersreuth.

🌐 Barytonista Jiří Rajniš vystoupil 13. a 15. 8. 2021 na operním festivalu v Immlingu poblíž bavorského města Bad Endorf nedaleko jezera Chiemsee, a to jako Sharpless v Pucciniho opeře *Madama Butterfly*. Od svého založení v r. 1997 se letní festival na venkovské usedlosti Immling těší velké popularitě. Divadlo je pro 700 návštěvníků a je klimatizované. Úlohu festivalového tělesa každoročně plní Mnichovský symfonický orchestr, a to zhruba pro 30 představení. Festival založil bývalý operní pěvec Ludwig Baremann, který je jeho uměleckým ředitelem. Hudební ředitelkou je dirigentka Cornelia von Kerssenbrock, která je vnučkou někdejšího následníka rakousko-uherského trůnu Otty Habsburského.

🌐 Tenorista Aleš Briscein hostoval v září v Ženevě. Ztvárnil roli Anatola Kuragina v opeře *Vojna a mír* S. Prokofjeva, kterou Grand Théâtre de Genève uvedlo vůbec poprvé ve své historii. Šest představení se uskutečnilo v koprodukcii s Maďarskou státní operou. Operu nastudoval argentinský dirigent a od sezony 2019/20 hudební ředitel Vlámské opery Alejo Pérez.

🌐 Pražský Komorní balet zahájil novou sezonu 4. 9. 2021 vystoupením v turecké Ankaře na 4. ročníku Festivalu moderního tance. Tanečnice Tereza Hloušková se představila v sólové choreografii Petra Zusky s názvem „*Fo(u)r One*“, za kterou získala vloni širší nominaci na Cenu Thálie.

🌐 Sopranistka Lucie Kaňková debutovala během tří týdnů ve třech národních divadlech třech zemí, kde zpívala své nejmilovanější role. Královnou noci v Mozartově *Kouzelné flétně* byla 14. 9. ve Stavovském divadle v Praze, jako Královna noci a Violetta ve Verdiho *La traviatě* se představila 22. 8. v Oděse na galakonzertě k 30. výročí nezávislosti Ukrajiny v tamějším Národním divadle pro 1 700 diváků a Violetta byla 5. 9. také v moldavském Kišiněvu. Během covidových restrikcí L. Kaňková stihla získat několik cen v mezinárodních pěveckých soutěžích – např. na jaře 2021 zvítězila ve světové pěvecké soutěži Nomea a o půl roku dříve získala v australské pěvecké online soutěži cenu diváků.

🌐 Milánská La Scala připomněla velkou výstavou legendárního italského tenoristu Enrica Carusa, který zemřel 2. 8. 1921 v Neapoli. Ve stejném roce se v Itálii narodili další dva významní tenoristé: Giuseppe Di Stefano a Franco Corelli. Všichni tři umělci jsou zastoupeni na virtuální výstavě s názvem *Tři legendy italského zpěvu*, kterou představila La Scala ve spolupráci s italským ministerstvem zahraničních věcí. Na výstavě jsou četné fotografie i filmové ukázky a samozřejmě nahrávky tří největších italských pěveckých legend, které byly často hosty milánské operní scény. Výstava byla zahájena v den úmrtí Enrica Carusa a potrvá celý rok. Virtuálně je k dispozici na italiana.esteri.it portálu ministerstva zahraničních věcí a na webových stránkách divadla La Scala. Vstup na výstavu je zdarma.

🌐 Slavná americká operní pěvkyně Marian Anderson (1897 – 1993) bude mít svou sochu před Akademií hudby v South Broad Street ve Filadelfii, tedy před toutéž budovou, kam byl filadelfské rodače Marian odepřen přístup, protože byla „barevná“. Marian se nevzdala a postupně se prosadila na nejslavnějších amerických i evropských operních scénách a v koncertních sálích. 7. 1. 1955 vystoupila na pozvání tehdejšího ředitele R. Binga jako první Afroameričanka v Metropolitní opeře v New Yorku (Ulrika ve Verdiho opeře *Maškarní ples*). Stala se významnou osobností v boji proti rasizmu, obdržela řadu vyznamenání a poct, mj. vůbec první prezidentskou medaili svobody v r. 1963 (ustanovenou prezidentem J. F. Kennedym), zlatou medaili Kongresu (1977), Cenu Grammy za celoživotní zásluhy (1992).

🌐 Německá divadelní asociace, která sdružuje 410 divadel v Německu, Rakousku a Švýcarsku, uveřejnila pravidelnou statistiku, tentokrát pro sezonu 2019/20, z níž poslední 4 měsíce byly ve znamení lockdownu. Výroční zpráva konstatovala, že mnoho divadel reagovalo na uzavření inovativními digitálními projekty. Jen v Německu se uskutečnilo od března do července 2020 celkem 584 streamova-

ných představení. Před lockdownem byla v té sezoně nejfrekventovanější tradičně Humperdinckova opera Jeníček a Mařenka a za ní Kouzelná flétna a Bohéma.

🌐 Dva hlavní sponzoři Salcburského festivalu prodloužili svou podporu. Do r. 2024 nadace švýcarského logistického magnáta K. M. Kühneho, která je hlavním sponzorem festivalu od r. 2019, vkládá 30 milionů švýcarských franků ročně do logistiky, medicíny a kultury (festival v Lucernu, Opera Curych, Státní opera Hamburk a Labskou filharmonii v Hamburku). Na další 3 roky se Salcburku zavázal také Siemens, který je hlavním sponzorem od r. 1999.

🌐 Mnichovský operní festival se konal v červnu a červenci 2021 a přinesl dvě operní premiéry: Wagnerova *Tristana a Isoldu* a Mozartova *Idomenea*. Je pro nás ctí, že se na festivalu uplatnili i čeští pěvci: Pavel Černochoch jako Max v *Čarostřelci* a Boris Prýgl (od sezony 2019/20 stálý člen Bayerisch Staatsoper) v *Čarostřelci* a *Rusalce*, jejíž dirigování narychlo převzal Robert Jindra. Z kritiky k *Čarostřelci*: „Obsazení bylo po pěvecké stránce excelentní a pro záměry režiséra i typově přesné. Maxe jako dominantní postavu inscenace špičkově ztvárnil český tenorista Pavel Černochoch – pěvecky naprosto spolehlivě, herecky svrchovaně naplnil pokyny režiséra...“. V operách *Salome* a *Macbeth* vystoupil slovenský tenorista Pavol Breslík.

Nabídky, informace

► Varhany pro Brno, Brňané pro varhany! Přispět do sbírky na nové koncertní varhany pro Janáčkovovo kulturní centrum může každý libovolnou částkou. Dárci částek od 2 000 Kč pak mohou adoptovat jednotlivé píšťaly. Bude se jednat po 400 letech o vůbec první nástroj tohoto typu pro nový klasický koncertní sál v tuzemsku. Číslo transparentního účtu: 5200247/0100. Projekt má svoje samostatné webové stránky www.varhanyprobrno.cz. Více informací najdete také na stránkách www.salprobrno.cz.

► Metropolitní opera: nejprestižnější opera světa opět v kinech – přímé přenosy:

- 4. 12. 2021 Aucoin/Ruhl: *Eurydiké* (nová produkce, premiéra)
- 11. 12. 2021 Mozart: *Kouzelná flétna*
- 1. 1. 2022 Massenet: *Popelka*
- 29. 1. 2022 Verdi: *Rigoletto* (nová produkce)
- 12. 3. 2022 Strauss: *Ariadna na Naxu*
- 26. 3. 2022 Verdi: *Don Carlos* (nová produkce, premiéra)
- 7. 5. 2022 Puccini: *Turandot*
- 21. 5. 2022 Donizetti: *Lucia z Lammermooru* (nová produkce)
- 4. 6. 2022 Dean/Jocelyn: *Hamlet* (nová produkce, premiéra)

Více informací na www.metopera.cz nebo na webech jednotlivých kin.

► 8. mezinárodní operní a hudební festival Janáček Brno 2. – 20. 11. 2022: Hanus – Hrůša – Ivanovič – Netopil – kompletní česká dirigentská špička na jednom místě pouze na festivalu Janáček Brno 2022! Zveřejnění programu festivalu a zahájení prodeje vstupenek 30. 11. 2021. Kompletní informace o festivalu najdete na www.janacek-brno.cz. Festival Janáček Brno získal ocenění Opera Awards za nejlepší festival roku 2018.

► *Putovali hudci* je nejnovější publikace, která mapuje soukromí i bezmála 60 let trvající kariéru sourozenců Hany a Petra Ulrychových. Kniha pochází z pera brněnského autora, rovněž muzikanta, Jiřího Vondráka.

► Carmen – Skutečný život Hany Hegerové (Tomáš Padevět). První a jediný komplexní dokumentární román o největší česko – slovenské šansoniérce. Vznikl s jejím souhlasem, s podmínkou, že může být zveřejněn až po její smrti.

► Nové album české klavírní hudby *Česká klavírní výprava*. Album skladeb pro mírně pokročilé klavíristy, průřez původní českou klavírní tvorbou od 18. do konce 20. století. Výběr, revize a prstoklady Ivo Kahánek. (Více na www.baerenreiter.cz, e-shop nakladatelství: www.nasenoty.cz.)

► Opera ND Praha a Státní opera si v rámci mezinárodního hudebního a kulturního projektu Musica non grata připomněla významné 150. výročí narození skladatele, dirigenta a v l. 1911 – 27 šéfa opery Nového německého divadla (dnešní Státní opera) Alexandra Zemlinského. Ve dnech 8. – 10. 10. 2021 proběhl festival Zemlinsky 150, v jehož rámci se uskutečnila řada koncertů, odborných přednášek a světová premiéra Zemlinského nedokončené opery Malva.

► Orchester Harmonia Praga (umělecký vedoucí Miroslav Vilímc, dirigent Štefan Britvik) pořádá *Podzimní stylové večery na Novoměstské radnici*. 9. 11. 2021 – A. Vivaldi: *Čtvero ročních dob*, 9. 12. 2021: Předvánoční chvíle na Novoměstské radnici (české i světové perly barokní hudby). Více na www.harmoniapruga.com.

► 30. 10. – 9. 11. 2021: 9. ročník Klavírního festivalu Rudolfa Firkušného v pražském Rudolfinu.

► Film Davida Ondříčka *Zátopek* je sice hraný, ale lze ho brát tak trochu jako dokument. Vystupují tu reálné postavy a vracejí se reálné děje. Hlavní postavou je fenomenální československý běžec Emil Zátopek a sekundují mu např. jeho manželka, oštěpařka Dana, či australský vytrvalec Ron Clarke. Všechny postavy a děje pak propojuje hudba komponistky a pianistky Beaty Hlavenkové. Výraznou inspirací jí byl moravský folklór.

Vážení přátelé,

naším společným přáním jistě je, aby divadelní sezony 2021/22 pokračovala bez zásadních omezení. Najděte si čas a vyberte si z krásné nabídky to, co je Vašemu vkusu nejbližší. Máte z čeho vybírat. Příjemné kulturní zážitky přejí členové výboru SPNdB.

Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery
Malá encyklopedie hudby
Osobnosti světové hudby
Oxfordský slovník opery
Postavy brněnského jeviště

Hudební rozhledy č. 10
Webové stránky NdB
Denní tisk a internet
DIVA – speciální vydání magazínu NdB
Metropolitan, Severník

Uzávěrka Zpravodaje dne: 23. 10. 2021

Neprodejně. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, 613 00 Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.